

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/71/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3114226329
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3114226329.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a sudcov Mgr. Zuzany Holúbkovej a Mgr. Ivana Kubínyho v spore žalobcov: 1/ S. B., bytom M. XXXX, G., a 2/ I. B., bytom M. XXXX, G., obaja právne zastúpení JUDr. MUDr. Miroslavom Pavlákom, advokátom so sídlom Moyzesova 1744, Púchov, proti žalovaným: 1/ Laugofinanc s.r.o., so sídlom Záhumenská 1800/3, Trenčín - Biskupice, IČO: 44 350 643, a 2/ TRUSTFIN s.r.o., so sídlom Šafárikova 2731/6, Trenčín, IČO: 47 225 874, o určenie bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru, určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, určenie neplatnosti záložnej zmluvy a iné, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 13. decembra 2018, č.k. 16C/249/2014-67, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku IX., ktorým súd vo zvyšku žalobu voči žalovanému 2/ zamietol, a v závislých výrokoch XI. a XII. o trovách konania **p o t v r d z u j e .**

II. Žalovanému 2/ **n e p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu voči žalovaného 1/ v celom rozsahu zamietol (výrok I.), určil, že úver poskytnutý na základe dodatku č. 1 k zmluve o úvere č. LF3011089 zo dňa 20.09.2011 je bezúročný a bez poplatkov (výrok II.), určil, že zmluvné podmienky obsiahnuté v čl. VI bodoch 1.1, 1.2, 1.3, 2 a 3 v dodatku č. 1 k zmluve o úvere č. LF3011089 zo dňa 20.09.2011, ktoré vo výroku rozsudku citoval, určil za neprijateľné, a teda za neplatné zmluvné podmienky (výroky III. - VIII.), vo zvyšku súd žalobu voči žalovanému 2/ zamietol (výrok IX.), ďalej zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 5Co/827/2014-31 zo dňa 10.12.2014 (výrok X.), nepriznal žalovanému 1/ náhradu trov konania (výrok XI.) a nakoniec vo vzťahu medzi žalobcami 1/ a 2/ a žalovaným 2/ rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania (výrok XII.). Čo sa týka zamietnutia žaloby voči žalovanému 1/, tu bol súd prvej inštancie toho názoru, že žalovaný nie je pasívne vecne legitimovaný v tomto konaní z dôvodu, že zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 08.03.2014 došlo k postúpeniu pohľadávky, z ktorej žalobcovia odvodzovali svoje nároky v tomto konaní, na žalovaného 2/. Súd prvej inštancie pri uplatnenom nároku žalobcov, ktorým žiadali súd, aby vyhlásil neprijateľnosť zmluvných podmienok obsiahnutých v úverovej zmluve č. LF3011089 zo dňa 03.12.2008, dospel k záveru o jeho nedôvodnosti, nakoľko dôvodil, že dodatok č. 1, ktoré zmluvné strany podpísali, je potrebné hodnotiť ako dohodu o zriadení nového záväzku podľa § 570 ods. 1 OZ, ktorá v celom rozsahu nahradila pôvodnú úverovú zmluvu zo dňa 03.12.2008, čím došlo k zrušeniu účinkov pôvodnej úverovej zmluvy č. LF3011089 zo dňa 03.12.2008, a teda neprichádzalo do úvahy ani posudzovanie jej zmluvných dojednaní. Súd prvej inštancie ďalej vyhovel nároku žalobcov v časti, ktorým žiadali, aby určil poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov, pričom tu sa súd zaoberal úverom, ktorý bol poskytnutý na základe dodatku č. 1, nakoľko medzi stranami sporu sa jednalo o jediný existujúci záväzkový vzťah titulom úveru.

Súd prvej inštancie po právnom posúdení dospel k záveru, že v uvedenom dodatku absentujú zákonné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyžadované v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase podpisu zmluvy o úvere, a to konkrétne v zmluve absentoval údaj o RPMN a výška poskytnutej istiny, výška celkových nákladov spojených s úverom a celková čiastka splatná spotrebiteľom bola vyjadrená zmätočne (teda súd uzavrel, že v zmluve chýbajú zákonné náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) a g) zák. č. 129/2010 Z.z.). Na tom základe aplikoval § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. a určil poskytnutý spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov. Ohľadom nároku žalobcov, ktorým sa domáhali určenia neplatnosti dodatku č. 1 v časti nákladov úveru, celkových nákladov a celkovej čiastky, posúdil súd žalobu ako nedôvodnú a v tejto časti žalobu zamietol z dôvodu, že tieto náležitosti posudzoval v súvislosti s určením bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru. Dôvodil, že ich matematická správnosť či nesprávnosť a jednoznačnosť bola sama osebe predbežnou otázkou pre účely posúdenia úveru ako bezúročného a bez poplatkového, ktorý výrok má pre žalobcov aj praktický význam pre účely ustálenia si, či sú povinní zaplatiť veriteľovi len poskytnutú dlžnú úverovú istinu alebo aj úroky a poplatky. Určenie neplatnosti týchto náležitostí zmluvy (výška úveru, celkové náklady a celkovú čiastku k zaplaceniu a splátkového kalendára), ak by ich súd poňal do samostatného výroku, by naopak pre žalobcov praktický dopad nemalo, pretože by takto formulovaný výrok nehovoril nič o tom, v akej výške sa v konečnom dôsledku úver musí uhradiť, či veriteľovi patria aj úroky a poplatky, alebo nie. Súd preto dospel k záveru, že skúmanie správnosti a jednoznačnosti uvedených náležitostí je len otázkou predbežnou pre rozhodnutie o bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru (ktorú súd iným výrokom tohto rozsudku vyslovil). Ďalej nárok žalobcov, ktorým sa domáhali určenia, že pohľadávka vyplývajúca zo zmluvy o úvere č. LF 3011089 v znení dodatku č. 1 bola žalobcami splnená v celom rozsahu, že žalobcovia nemajú z uvedenej úverovej zmluvy žiaden dlh, pretože dlh zanikol splnením, súd prvej inštancie zamietol, pretože sa domáhali určenia právnej skutočnosti v zmysle § 137 písm. d) CSP s tým, že právo domáhať sa určenia, že dlh zanikol splnením, teda deklarovania stavu podľa § 559 ods. 1 OZ, ktorý hovorí, že dlh splnením zanikne, zákon neustanovuje. To znamená, dôvodil súd, že právo domáhať sa žalobcami požadovaného určenia nevyplývalo zo žiadneho právneho predpisu, čo malo za následok potrebu konštatovania, že takáto žaloba nie je procesne prípustná a súd jej preto nemohol v tejto časti vyhovieť. Len pre úplnosť konštatoval, že aj keby (hypoteticky) bola táto určovacia žaloba posúdená podľa § 137 písm. c) CSP, ako žaloba o určenie či tu právo je alebo nie je, musela by pre jej úspešnosť byť splnená podmienka naliehavého právneho záujmu na takomto určení. Súd mal ale za to, že ani tak by nebolo možné žalobe v tejto časti vyhovieť, pretože ak má mať požadované určenie existencie či neexistencie práva charakter len prejudiciálnej otázky k inému sporu medzi stranami, na takomto určení nemôže existovať naliehavý právny záujem. Ak teda predmet sporu (teda splnenie dlhu v celom rozsahu a z toho plynúci zánik povinnosti žalobcov platiť ďalšie splátky) môže byť vyriešený ako prejudiciálna otázka v rámci konania o plnenie v prípade podania žaloby, potom na požadovanom určení nie je daný naliehavý právny záujem. Následne súd vyhovel nárokom žalobcom o určenie ako neplatných z titulu ich neprijateľnosti zmluvných podmienok obsiahnutých v dodatku č. 1 zo dňa 20.09.2011, a to konkrétne podmienok v čl. VI bode 1.1, 1.2, 1.3, 2, 3, ktoré upravovali povinnosť žalobcov platiť zmluvné pokuty, úroky z omeškania a sankčné poplatky. Súd zároveň vo výroku rozsudku uviedol znenie týchto zmluvných podmienok a určil ich neprijateľnosť, a teda neplatnosť. Nárok, ktorým sa žalobcovia domáhali určenia neplatnosti ustanovenia čl. V dodatku, ktoré požaduje zabezpečenie záväzku založením nehnuteľnosti a aj určenia neplatnosti samotnej zmluvy záložnej zmluvy, ktorý bolo zriadené záložné právo k nehnuteľnosti, súd posúdil ako nedôvodné a v tejto časti preto žalobu zamietol. Mal za to, že sa jedná o žalobu podľa § 137 písm. d) CSP, pričom konštatoval, že ani podanie žaloby o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva nemá podklad v žiadnom právnom predpise, ktorý by výslovne podanie takejto žaloby pripúšťal, a preto takúto žalobu zamietol. Navyše dodal, že ani pred prijatím novej procesnej úpravy (CSP) neboli úspešné žaloby o určenie neplatnosti záložnej zmluvy, keďže už vtedy bolo judikatúrou ustálené, že na určení, že je neplatná záložná zmluva, podľa ktorej bolo vložené do katastra nehnuteľností záložné právo, nie je naliehavý právny záujem. Na odstránenie neistoty v právnom postavení žalobcu alebo na zamedzenie ohrozenia jeho práva môže totiž v tomto prípade viesť iba určenie toho, či tu záložné právo je alebo nie je (rozhodnutie NS ČR sp. zn. 21Cdo/58/2003). Takéhoto určenie sa však žalobcovia v tomto konaní nedomáhali. Pokiaľ na základe záložnej zmluvy bolo záložné právo vložené do katastra nehnuteľností, právna otázka, či je zmluva platná alebo nie, za tejto situácie predstavuje iba vyriešenie predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či na nehnuteľnostiach žalobcov (ako záložcov) viazne v prospech záložného veriteľa záložné právo. Súd dodal, že neexistencia naliehavého právneho záujmu zároveň vylučuje možnosť aplikácie ustanovení §53a Občianskeho zákonníka, t.j. možnosť skúmania a rozhodovania o neprijateľnosti (neplatnosti) zmluvných podmienok alebo dokonca celej zmluvy z dôvodu neprijateľnosti zmluvnej podmienky, čo

konštatovalo aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 8Cdo/251/2015 zo dňa 16. 03. 2016. Súd doplnil, že ani určenie neplatnosti ust. čl. V dodatku, na základe ktorého sa uzavrela záložná zmluva, by nespôsobilo vo sfére žalobcov žiadne zmeny na ich právach, pretože by sa tým zároveň neurobila istota o tom, či záložné právo na nehnuteľnosti viazne alebo neviazne, takýto výrok súdu by nebol podkladom pre výmaz záložného práva z katastra nehnuteľností. Z týchto dôvodov súd žalobu zamietol aj v tejto časti. Ďalej súd konštatoval, že po začatí konania bolo nariadené neodkladné opatrenie. Konanie vo veci samej začalo podaním žaloby sp. zn. 16C/249/2014 dňa 28.11.2014. V konaní sp. zn. 16C/206/2014 bolo neodkladné (vtedy predbežné) opatrenie nariadené uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 5Co/827/2014-31 zo dňa 10.12.2014, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvej inštancie tak, že spol. TRINITY investment, s.r.o. a spol. TRUSTFIN s.r.o. sa uložilo, aby sa zdržali úkonov, ktorými by spornú nehnuteľnosť žalobcov akýmkoľvek spôsobom scudzili a aby sa zdržali konania, ktoré by k scudzeniu tejto nehnuteľnosti smerovalo. Zhrnúc uvedené, konanie vo veci samej začalo dňa 28.11.2014, ale neodkladné opatrenie bolo nariadené uznesením zo dňa 10.12.2014, a teda (hoci v inom konaní) došlo k nariadeniu neodkladného opatrenia až po začatí konania vo veci samej. Súd žalobu vo veci samej zamietol v časti, a preto s poukazom na § 335 ods. 3 CSP musel posúdiť, či neodkladné opatrenie zrušuje, alebo ho ponecháva v platnosti. Konštatoval, že žaloba vo veci samej mala viacero petitív, ale tá časť žaloby, ktorou sa žalobcovia domáhali určenia neplatnosti záložnej zmluvy (pre ktorú skutočnosť bolo aj neodkladné opatrenie nariadené), bola zamietnutá. Súd preto dospel k záveru, zohľadniac výsledok konania vo veci samej v relevantnej časti týkajúcej sa záložného práva, kde bola žaloba zamietnutá, že je potrebné neodkladné opatrenie podľa § 335 ods. 1 CSP zrušiť. Súd tak preto učinil samostatným výrokom. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. V zákonnej lehote proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalobcovia prostredníctvom svojho právneho zástupcu proti zamietajúcej časti žaloby (výrok IX.), a to v uplatnených nárokoch, (i) o určenie, že pohľadávka žalovaného 1/, prípadne žalovaného 2/ voči žalobcom, ktorá by vyplývala z predmetnej spotrebiteľskej zmluvy, bola žalobcami splnená v celom rozsahu, žalobcovia nemajú titulom predmetnej spotrebiteľskej zmluvy žiaden dlh voči žalovanému 1/, ani voči žalovanému 2/, ani voči ich prípadným právnym nástupcom alebo postupníkom, pretože dlh splnením zanikol, (ii) o určenie, že záložná zmluva v prospech záložného veriteľa na nehnuteľnosť: byt č.XX v bytovom dome XXXX na ul. M. orient. č.X, v G., postavený na parcele reg. C, parc. č. XXXX, v podiele XX/XXXX, uzavretá podľa ustanovení v znení čl.V Dodatku, je neplatná a (iii) o určenie, že zmluvná podmienka, ktorá požaduje od nich zabezpečenie ich záväzku založením nehnuteľnosti, je neplatná. V odvolaní uviedlo, že súd zamietol ich návrh, aby určil, že ich dlh voči žalovanému zanikol splnením. Odôvodnil to § 137 písm. d) CSP. Mali však za to, že druhy žalôb sú v §137 CSP uvedené demonštratívny výpočet, o čom svedčí použitie častice „najmä“ v tomto ustanovení (teda nejde o enumeratívny, striktný výpočet iba štyroch druhov možných žalôb podľa CSP). Podľa ich názoru súd nemôže v kontexte s čl.46 Ústavy ods.1, 2 zamietnuť žalobu z procesných dôvodov (rigoróznym výkladom predmetného procesného ust. §137 CSP), ak táto žaloba (konkrétny žalobný návrh) je hmotnoprávne odôvodnená a hrozí alebo dokonca nastala reálna ujma žalobcom. Poukážuc na § 137 písm. d) CSP dôvodili, že pod osobitným predpisom k CSP tu treba vnímať aj Občiansky zákonník. Ten v § 4 OZ uvádza, že proti tomu, kto právo ohrozí alebo poruší, možno sa domáhať ochrany u orgánu, ktorý je na to povolaný. Ak nie je v zákone ustanovené niečo iné, je týmto orgánom súd. Podľa ich názoru § 4 OZ ako osobitného zákona má charakter generálnej klauzuly, ktorá v prípade ohrozenia alebo porušenia práva, ktoré z OZ priamo vyplýva, umožňuje legálne a legitímne požadovať žalobcami rozhodnutie súdu podľa § 137 písm. d) CSP vo veci samej. Riešiť predmetnú otázku v rámci konania o plnenie v prípade podania žaloby, ako uviedol súd v bode 26. rozsudku na konci, považovali z ich strany za dubiózne, keďže ako dlžníci v predmetnom právnom vzťahu nie sú aktívne legitimovanými na podanie žaloby o splnení povinnosti. Poukázali na §§ 559 ods.1, §566 ods.1 a 2, 151md ods.1 písm. a), 151md ods. 3 OZ. Výška úveru, ktorý je bezúročný a bez poplatkov, bola 6.638,78 eur (200.000,- Sk). Titulom predmetného dlhu v uvedenej výške uhradili v období 22.12.2008 - 10.02.2011 sumu 3.331,55 eur a v období 21.10.2011 - 2.7.2014 sumu 6.000 eur, čo spolu činí 9.331,55 eur. Tieto čiastky žalovaný 2/ nijako nespochybnil, takže sú nesporné. Z toho nepochybne vyplýva, že ich dlh voči žalovaným bol plne uhradený. Mali za to, že vydať rozsudok (výrok v rozsudku), ktorý by určoval, že pohľadávka žalovaného 2/ voči žalobcom (na základe oznámenia o postúpení pohľadávok) zabezpečená na základe záložnej zmluvy zo dňa 02.12.2008 a zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 08.03.2014, bola splnená v celom rozsahu, a teda dlh žalobcov splnením zanikol, je právne možné; ako bolo uvedené vyššie, aj hmotnoprávne a následne aj procesne. Takýto rozsudok by bol verejnou listinou, ktorá by riadne preukazovala zánik záložného práva. Vzhľadom na doterajšie správanie sa žalovaného 2/ i žalovaného 1/ a najmä vzhľadom na striktnú lehotu na podanie odvolania nie je časový priestor,

aby dobromyseľne čakali, či žalovaný 2/ podá alebo nepodá odvolanie, prípadne že žalovaný 2/ sám podá žiadosť o výmaz záložného práva na príslušný okresný úrad - katastrálny odbor, prípadne aby ho vyzývali. Keďže súd sa (hypoteticky) zaoberal aj procesnou možnosťou v zmysle § 137 písm. c) CSP, a to v kontexte s naliehavým právnym záujmom, dali do pozornosti už spomínané začatie výkonu záložného práva predajom v dražbe. Tomuto výkonu doteraz bránilo neodkladné opatrenie nariadené uznesením Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 5Co/827/2014 zo dňa 10.12.2014, ktoré však bolo rozsudkom súdu zrušené. Vzhľadom na reálne skúsenosti a verejne známe udalosti sa dá podľa žalobcov predpokladať, že napriek plnej úhrade dlžnej sumy stanovenej v zmysle rozsudku súdu - bezúročnej a bez poplatkov - by mohlo dôjsť k výkonu záložného práva a k „úspešnej“ snahe o predaj ich bytu na dražbe. Na základe uvedeného boli toho názoru, že naliehavý právny záujem na určení, že ich dlh splnením zanikol, je daný (mimočodom aj vydaním neodkladného opatrenia). Čakať na prípadný výkon dobrovoľnej dražby ich bytu v zmysle zákona č. 527/2002 Z.z. (a podávať žalobu podľa § 21 ods. 2) považovali za nenáležitú, s neistým výsledkom (pri platnosti záložnej zmluvy) a pri vysokom nápade vecí na súdy v podstate aj za neefektívne. Súčasne neboli toho názoru, že v prípade zániku dlhu splnením ide len o riešenie predbežnej otázky. Práve pre takéto prípadné konštatovanie bolo potrebné vyriešiť iné predbežné otázky (výška dlhu, neplatnosť úrokov či poplatkov, alebo naopak zistenie výšky úrokov, poplatkov a pod., čo okresný súd aj vyriešil). Dôvodili, že ide o riešenie konečnej otázky vo veci samej, a to aj pre určenie, či majú žalobcovia vôbec niečo ešte (prípadne koľko) žalovanému 2/ plniť (išlo by o konečný, nie predbežný výrok súdu, keďže si žalobu na plnenie neuplatňovali a voči žalovanému 2/ si ju ani uplatniť nemohli), aj pre určenie toho, či ich dlh voči záložnému veriteľovi zanikol (tiež ako konečný, nie predbežný výrok súdu). To, či na ich byte viazne v prospech záložného veriteľa záložné právo, môže až následne riešiť samotný okresný úrad - katastrálny odbor v kontexte s § 151md ods.1 písm. a) a ods. 3 posledná veta OZ v rámci katastrálneho konania podľa zákona č. 162/1995 Z.z. K určeniu neplatnosti ustanovenia v čl. V Dodatku, ktoré požaduje zabezpečenie záväzku založením nehnuteľnosti žalobcov a k určeniu neplatnosti samotnej záložnej zmluvy, ktorého sa domáhali, súd uviedol, že na určení, že je neplatná záložná zmluva, nie je naliehavý právny záujem. Určovacie žaloby majú podľa právnej teórie, ako aj záverov rozhodovacej praxe súdov a judikatúry opodstatnenia tam, kde je ešte len stav ohrozenia práva a nie už jeho porušenia. Obavy žalobcov o stratu obydľia tak opodstatnene mohlo vyvolať zriadenie záložného práva k ich bytu, ako aj jeho výkon, preto považovali naliehavý právny záujem za daný. Neprijateľnosť zabezpečenia záväzku založením nehnuteľnosti vyvodili na základe § 53 ods.4 písm. s) OZ, ale táto neprijateľnosť zjavne vyplýva aj z generálnej klauzuly uvedenej v §53 ods.1 OZ (značná nerovnováha v právach a povinnostiach). V prípade, že bola záložná zmluva uzavretá na základe neprijateľnej, a teda aj neplatnej zmluvnej podmienky, mali za to, že tento nadväzujúci dvojstranný právny úkon je taktiež sankcionovaný neplatnosťou, a to nielen relatívnou, ale i absolútnou v zmysle § 39 OZ (rozpor so zákonom i dobrými mravmi), či § 39a. Určovať, či tu záložné právo je alebo nie je, ak vôbec nie je isté v čase podávania žaloby, aký bude a či napokon vôbec bude judikovaný nejaký ich dlh voči žalovanému 2/ (v kontexte s počiatočnou neurčitosťou výšky úveru, úroku, RPMN, celkových nákladov úveru, oprávnenosťou či neoprávnenosťou rôznych poplatkov) považovali za problematické. Preto, aj v kontexte s uvedeným, považovali použité právnej obrany aj prostredníctvom určenia neplatnosti záložnej zmluvy za oprávnené a opodstatnené. Na základe uvedeného žiadali, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že určí, že pohľadávka žalovaného 2/ voči žalobcom, ktorá vyplýva z dodatku č.1 k zmluve o úvere č. LF 3011089 zo dňa 20.9.2011, bola žalobcami splnená v celom rozsahu, takže dlh žalobcov voči žalovanému 2/ splnením zanikol, ďalej súd určí, že zmluvná podmienka obsiahnutá v čl. V dodatku č.1 k zmluve o úvere č. LF 3011089 zo dňa 20.9.2011 je neprijateľnou, a teda neplatnou zmluvnou podmienkou, a nakoniec, že súd určí, že záložná zmluva zo dňa 3.12.2008 uzavretá medzi žalobcami a záložným veriteľom Laugofinanc, s.r.o. je neplatná, a aby posledný výrok napadnutého rozsudku zmenil tak, že vo vzťahu medzi žalobcami a žalovaným 2/ majú žalobcovia právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že výroky v rozhodnutí súdu, ako sú uvedené v poradí od prvého po ôsmy, ako i deviaty výrok, potvrdí.

3. K podanému odvolaniu sa žalovaný 2/ písomne nevyjadril.

4. Krajský súd preskúmal vec v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom výroku IX., ktorým súd žalobu vo zvyšku voči žalovanému 2/ zamietol, a v závislých výrokoch XI. a XII. o trovách konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť. Vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, podľa ktorého nie je potrebné nariaďovať pojednávanie odvolacieho súdu.

5. Výroky I. až VIII. a X. zostali odvolaním nedotknuté, preto je rozsudok súdu prvej inštancie v týchto častiach právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý (§ 367 ods. 2 CSP).

6. V prejednávanej veci žalobcovia odvolaním napadli iba zamietnutie žaloby súdom prvej inštancie v časti uplatnených nárokov, ktorými žiadali súd (i) o určenie, že ich dlh voči žalovanému 2/ zanikol splnením, (ii) o určenie, že zmluvná podmienka, ktorá požaduje od nich zabezpečenie ich záväzku založením nehnuteľnosti, je neplatná, a (iii) samotná záložná zmluva je neplatná.

7. Súd prvej inštancie žalobu žalobcov v časti určenia neplatnosti záložnej zmluvy a určenia, že dlh žalobcov voči žalovanému 2/ zanikol splnením zamietol ako procesne neprípustnú žalobu s poukazom na ust. § 137 písm. d/ CSP, keď konštatoval, že podľa cit. zákonného ustanovenia je možné rozhodovať o žalobe o určenie právnej skutočnosti len v prípade, ak prípustnosť takejto žaloby vyplýva z osobitného predpisu, čo v súdnej veci nebolo splnené.

8. Odvolací súd sa s týmto názorom súdu prvej inštancie stotožnil. Z petitu podanej žaloby vyplýva, že žaloba v časti určenia neplatnosti záložnej zmluvy a určenia, že dlh žalobcov voči žalovanému 2/ zanikol splnením, je celkom zrejme žalobou v oboch nárokoch spadajúcou pod ust. § 137 písm. d) CSP, ktorá v zmysle § 137 písm. d) CSP môže byť podaná, iba ak takáto možnosť vyplýva z osobitného predpisu. Zároveň nejde ani o iný druh žaloby, než sú uvedené v § 137 CSP, ktorý je prípustný za predpokladu, že osobitný petit vyplýva z hmotného práva. Hmotné právo totiž musí založiť oprávnenie súdu rozhodnúť tak, že výrok rozhodnutia neznie ani na splnenie povinnosti, ani na určenie (ne)existencie práva, či právnej skutočnosti. Takýto iný druh žaloby má spravidla iný petit než uvedený v § 137 CSP. Iné druhy žalôb sú prípustné aj vtedy, ak ochrany práva nemožno sa domôcť niektorou zo žalôb vymenovaných v § 137 CSP.

9. Žaloba v zmysle § 137 písm. d) CSP je teda prípustná len vtedy, ak určenie právnej skutočnosti vyplýva z osobitného predpisu. Takýmito žalobami, ako správne konštatoval súd prvej inštancie, sú napríklad žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu o skončení pracovného pomeru (§ 77 ZP), žaloba nájomcu o určenie neplatnosti výpovede z nájmu bytu (§ 711 ods. 6 OZ), žaloba o určenie neplatnosti dražby (§ 21 ods. 2 ZoDD), žaloba veriteľa o určenie, že dlžníkovne právne úkony sú voči nemu neúčinné (§ 42a OZ). V niektorých prípadoch hmotné právo (osobitný predpis) pripúšťa žaloby na určenie právnej skutočnosti, ktorou je neplatnosť (prípadne neúčinnosť) právneho úkonu alebo neplatnosť konania, ktoré je „podobné“ právemu úkonu (dražba, rozhodnutie valného zhromaždenia). Je nutné dodať, že osobitným predpisom v tomto prípade nie je § 4 OZ, ako to dôvodili v podanom odvolaní žalobcovia; z tohto ustanovenia priamo nevyplýva možnosť domáhať sa určenia, že dlh zanikol splnením, rovnako tak ustanovenia Občianskeho zákonníka možnosť domáhať sa neplatnosti záložnej zmluvy priamo nepripúšťajú.

10. Odvolací súd sa stotožnil aj s právnym posúdením súdu prvej inštancie ohľadom nároku žalobcov, ktorým žiadali určenie, že zmluvná podmienka, na základe ktorej sa uzatvorila záložná zmluva, je neplatná, a to najmä vzhľadom na citované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/251/2016 zo dňa 16.03.2016. Navyše, kladné rozhodnutie by nemalo pre žalobcov žiadny praktický zmysel, nakoľko by nebolo postačujúce pre výmaz záložného práva z katastra nehnuteľností z dôvodu, že by nebola vyriešená otázka, či záložné právo na spornej nehnuteľnosti viazne alebo nie. Na základe uvedeného súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že podaná žaloba žalobcov aj v časti tohto nároku je procesne neprípustná, a preto musí byť zamietnutá.

11. Vzhľadom na to, že odvolacie námietky žalobcov boli nedôvodné, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, a to aj v závislých výrokoch o trovách konania, pričom v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd v podrobnostiach poukazuje na podrobné a vecne správne odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožnil.

12. V odvolacom konaní mal plný úspech žalovaný 2/, preto mu vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V konaní mu však žiadne trovy nevznikli, preto odvolací súd vyslovil, že žalovanému 2/ nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).